



Priopćenje za medije

Luxembourg, 22. srpnja 2020.

S obzirom na ambicije EU-a u području klime i okoliša Fond za pravednu tranziciju trebalo bi u većoj mjeri usmjeriti na uspješnost, savjetuju revizori

Nedavno izmijenjeni prijedlog o uspostavi Fonda za pravednu tranziciju (FPT) trebao bi imati jasniju poveznicu s ciljevima EU-a u području klime i okoliša, stoji u mišljenju koje je danas objavio Europski revizorski sud (Sud). Prijedlogom se predviđa osiguravanje znatne količine dodatnih sredstava kako bi se doprinijelo tranziciji prema klimatski neutralnom gospodarstvu do 2050., ali financiranje bi trebalo u većoj mjeri temeljiti na potrebama i usmjeriti na uspješnost. U suprotnome, upozoravaju revizori, postoji rizik od toga da se neće realizirati potrebne strukturne promjene i da će biti potrebno nanovo staviti na raspolaganje financijska sredstva za tranziciju prema zelenom gospodarstvu.

Svrha je zakonodavnih prijedloga o uspostavi Fonda za pravednu tranziciju pružiti potporu tranziciji EU-a prema klimatski neutralnom gospodarstvu do 2050. i pružiti odgovor na učinke na društvo, gospodarstvo i okoliš u relevantnim sektorima i regijama. U tu su svrhu izvorno dodijeljena odobrena proračunska sredstva u iznosu od 7,5 milijardi eura (u cijenama iz 2018.). Nakon izbijanja pandemije COVID-19 Europska komisija izmijenila je svoj prijedlog i znatno povećala taj iznos financijskih sredstava, naime za 32,5 milijardi eura, raspoloživih ponajprije u okviru europskog instrumenta za oporavak. Međutim, jučer je u okviru novog proračunskog plana dogovoreno da se iznos sredstava za FPT smanji za 20 milijardi eura.

Revizori ističu da Komisija nije provela prethodnu procjenu učinka kojom bi potkrijepila izmijenjeni iznos sredstava. Utemeljena analiza potreba ključna je za jamčenje bolje raspodjele financijskih sredstava EU-a, kao i za utvrđivanje usmjerenih ciljeva i njihovu kvantifikaciju. To dobiva još više na važnosti kad se uzme u obzir da se prijedlogom predviđa izdvajanje financijskih sredstava za regije koje su već primile sredstva za energetska modernizaciju iz drugih namjenskih fondova.

„Fond za pravednu tranziciju čini ključan instrument europskog zelenog plana u svrhu jamčenja pravedne tranzicije prema klimatski neutralnom gospodarstvu kojom nitko neće biti zapostavljen”, **izjavio je Nikolaos Milionis, član Europskog revizorskog suda zadužen za ovo mišljenje.** „Međutim, Komisija bi trebala zajamčiti da

U ovom priopćenju za medije iznesene su glavne poruke mišljenja koje je objavio Europski revizorski sud. Cjeloviti tekst mišljenja dostupan je na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

za novi zakonodavni prijedlog i teritorijalne planove za pravednu tranziciju koje odbori postoji utemeljen okvir uspješnosti za postizanje ambicioznih ciljeva EU-a.”

Revizori su također utvrdili da je povezanost između uspješnosti i financijskih sredstava relativno slaba. Predloženom metodom dodjele sredstava pruža se malo poticaja za temeljite i opsežne strukturne promjene koje su potrebne kako bi se ostvarili ciljevi EU-a u području klime. Osim toga, iako se predlažu zajednički pokazatelji ostvarenja i rezultata, njima nije jasno obuhvaćen cilj tranzicije iz sektora s visokim emisijama ugljika u sektore u kojima su te emisije manje. Stoga postoji znatan rizik od toga da FPT neće doprinijeti okončanju velike ovisnosti određenih regija o aktivnostima s visokim emisijama ugljika, poručuju revizori.

Napomene za urednike

Europska komisija objavila je u prosincu 2019. „zeleni plan EU-a” s FPT-om kao jednim od sastavnih dijelova. Prijedlogom iz siječnja 2020. predviđeno je da se za FPT izdvoji otprilike 7,5 milijardi novih financijskih sredstava EU-a. U svibnju 2020., nakon izbijanja pandemije COVID-19, Komisija je izmijenila svoj prijedlog i povećala iznos potpore na 40 milijardi eura. Na sastanku Europskog vijeća održanom od 17. do 21. srpnja zaključeno je da se taj proračun smanji za 20 milijardi eura.

Ovo se mišljenje odnosi isključivo na prijedloge o uspostavi FPT-a te se njime posebice nadopunjuje nedavno objavljeno [mišljenje Suda br. 2/2020](#) o Komisijinu izmijenjenom prijedlogu Uredbe o zajedničkim odredbama od 14. siječnja 2020., kao i [mišljenje Suda br. 4/2020](#) o Komisijinu izmijenjenom prijedlogu Uredbe o zajedničkim odredbama za programsko razdoblje 2021. – 2027. iz svibnja 2020. Osim toga, Sud će u nastavku ove godine objaviti mišljenje o instrumentu za kreditiranje u javnom sektoru u okviru mehanizma za pravednu tranziciju.

Sud doprinosi poboljšanju financijskog upravljanja EU-om objavom mišljenja o prijedlozima novih ili izmijenjenih zakonskih akata s financijskim učinkom. U tim se mišljenjima pruža neovisna procjena relevantnih zakonodavnih prijedloga koju donosi vanjski revizor EU-a. Sud je 2019. objavio „[Sažeti prikaz primjedbi Suda](#)” o zakonodavnim prijedlozima Komisije iz 2018. za sljedeći VFO.

Pravnom osnovom Komisijina prijedloga propisano je da je savjetovanje s Revizorskim sudom obvezno te su stoga Europski parlament i Vijeće zasebno, u pisanom obliku, zatražili mišljenje Revizorskog suda.

Mišljenje Suda br. 5/2020 o Komisijinim prijedlozima Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Fonda za pravednu tranziciju od 14. siječnja 2020. i 28. svibnja 2020. trenutačno je dostupno na internetskim stranicama Suda eca.europa.eu na engleskom jeziku, a uskoro će biti dostupan i prijevod na druge jezike.

Informacije o mjerama koje je Sud uveo u pogledu pandemije bolesti COVID-19 dostupne su [ovdje](#).

Kontakt za medije za ovo mišljenje

Vincent Bourgeais – E: vincent.bourgeais@eca.europa.eu

T: (+352) 4398 47 502 / M: (+352) 691 551 502